

Книга, повна світла

У цій, залитій сонцем, великій кімнаті щодня напружено працюють двоє сиwoчолих людей. Його — спогади, її — бібліотечні пошукки узагальнених підтверджень. Його — руки, що вправно літають над друкарською машинкою, її — очі, що уважно вичитують написане. Вже два з половиною роки подружжя Кобзарів пише родинну книгу.

«Моя власна історія» — так хотів назвати спогади Леонід Іванович. Видавці порадили шукати інші слова. Він їх, звичайно, знайде. Але суть — саме в першій назві. Різних оцінок про останні сім неспокійних десятиріч нашої історії — немало. Але найточніше її мабуть можна зрозуміти саме по тому, як пройшла ці десятиріччя конкретна людина. І то не кожна. Бо ж є такі, хто умудрявся жити, уникаючи, як зараз модно говорити, стресів. А є такі, кому завжди «чомусь» припадало переживати зі своїм народом і великі радощі, і великі тривоги. Такий людський досвід — цікавий на віки, незалежно від суспільного устрою чи будь-яких нових віянь.

Уже одне прізвище — Кобзар — свідчить, що в цьому роду і колись не втікали на житейські околиці. Як кажує Леонід Іванович, що його мала Батьківщина — самий осередок козацьких спадкоємців — недалеко від Чигириня Новогеорґієвськ тепер — уже на дні Кременчуцького моря. Може, затоплені їхні оселі, але не розводнений їхній дух. Батько, Іван Степанович у страшному 37-му теж потрапив до НКВС, пробув там майже два роки і, не зважаючи ні на що, вимагав суду. Рідкісний випадок: суд відбувся і виніс виправдальний вирок! А не-

забаром він на фронтах Великої Вітчизняної війни вже за перші її десять місяців одержить два ордени Бойового Червоного Прапора. І загине. Його синові не виповниться шістнадцяти років, коли він у 43-му попроситься на фронт. І воюватиме. І отримуватиме нагороди. І виживе. І вибере педагогічну ниву.

І майже півстоліття віддасть вищій школі. І стане кандидатом психологічних наук, одним із найбільш шанованих науковців тодішнього Житомирського педінституту.

Майже завершений перший том майбутньої трилогії «довів» главу родини лише до 26-літнього віку. Тому тут ще немає його дружини. Зовсім недавно Леонід Іванович і Надія Никонівна відсвяткували 40-річчя їхнього подружнього життя.

Яке це подружжя! Яке розуміння, яке тонке відчуття один одного, яка

взаємоповага. І справа тут не лише в спільності професійних інтересів (обоє — педагоги), чи в рівні виховання, яке дали обом їхні батьки. Головне, що їх об'єднує, — невечірній інтерес до людей і життя. Море друзів, море знайомих, яким ця, нерозкішна матеріально, але безмежно багата на доброзичливість,

дзвонив і прочитав народженого за ніч пробудженою пам'яттю вірша — про їхню молодість...

Було й таке. Одна зі знайомих, дізнавшись, що пишеться книга, кинула скептичне: «А хто її читатиме?». «Наш син дуже цікавиться», — відповіла Надія Никонівна. Цікавість до цієї книги — в набагато ширшого кола людей. Але зараз мова — про дещо інше. Та знайома, очевидно, звірила свою думку з іншими. І зрозуміла, що багато хто ставиться до такої справи серйозно. Тепер сама вона пише свою родинну книгу. І теж має молододу підтримку — передруковувати, впорядковувати її приїжджають родичі аж з-за кордону.

Це дуже важливо — відчувати, що це цікаво молодим. Книга, яка задумувалася як скромний рукопис для сина і внуків, саме завдяки їм набула значно ширших обрисів. Син Тарас працює тепер паралельно з батьками, робить комп'ютерний варіант книги. А допитливе «дїду, що ж було далі?» молодшого внука Павлика спонукає Леоніда Івановича не просто викладати факти, а й збагачувати їх своїми роздумами та висновками. Для молодих писати непросто. Особливо тепер, коли так різко перебудовується наше життя, коли їх орієнтують на зовсім інші цінності. Тому й так потрібні такі родинні книги, щоб не вождь і не далекий заслужений дїяч, а близька, рідна тобі людина сказала: не перекреслюй попередні життя — в них було багато розумного й красивого; подивись, у них були ідеали, які робили їхнє життя цілеспрямованими... І тому Леонід Іванович, шукаючи нову назву для книги, каже, що, можливо, це буде «Погляд у минуле, і не тільки».

У Л.І.Кобзаря багато нагород — за участь у бойових дїях, за плідну педагогічну працю, за перемоги в численних мистецьких конкурсах (має чудовий голос). Але найцінніша життєва нагорода — та, що він є главою дружньої, одухотвореної родини. І тому дуже схоже на те, що до його трилогії в майбутньому додаватимуться нові й нові томи.